

VYHODNOCENÍ ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU PLEMENE ČESKÝ TEPLOKREVNÍK ZA ROK 2020

1. KVĚTNA 2021

SVAZ CHOVATELŮ ČESKÉHO TEPLOKREVNÍKA
ASOCIACE SVAZŮ CHOVATELŮ KONÍ ČR

VYHODNOCENÍ ŠP PLEMENE ČT V ČR ZA ROK 2020

1. Chovný cíl

Cílem šlechtění českého teplokrevníka je ušlechtilý, korektní a lehce jezditelný kůň, který na základě svého temperamentu, charakteru, prostorné a elastické mechaniky pohybu a pevného zdraví je vhodný pro všechny druhy výkonnostního jezdeckého sportu v rámci disciplín FEI a pro volnočasové aktivity.

Dospělý kůň je středního tělesného rámce s dobrými liniemi, bez zjevných a geneticky podmíněných vad a chorob. Zároveň ve šlechtění SCHČT podporuje udržení pevné konstituce a zdraví koní a v neposlední řadě udržujeme významnou vlastnost koní ČT, kterou je dobrý charakter. Stejně tak je kladen důraz na korektní exteriér a fundament a vynikající mechaniku pohybu. Význam produkce koní s výbornou mechanikou pohybu bude nadále stoupat v souvislosti s trendem chovu zahrnujícího i drezurní výkonnost.

<i>Tělesné míry</i>	<i>Klisny</i>	<i>Hřebci</i>
<i>obvod holeně (cm)</i>	19,5 – 22	21 – 22,5
<i>KVH (cm)</i>	161 – 167	162 - 170

2. Chovná populace

K chovné populaci náleží všichni jedinci (hřebci i klisny) zapsaní v plemenné knize českého teplokrevníka. Dále jedinci vyjmenovaných plemen a zemských variant ze zahraničí, kteří byli na základě bodu 5 ŠP do plemenných knih ČT zapsáni. Český teplokrevník je, s průměrnými sedmnácti tisíci kusy, nejpočetnějším plemenem v ČR. Jedná se tedy o početně dostatečnou základnu pro uplatňování nejmodernějších metod šlechtění. Mírná stagnace a pokles stavů koní plemene ČT, a zároveň prudší pokles zapouštění klisen a produkce hříbat je v souladu se současnou celkovou situací chovu koní v ČR. Ta je dána ekonomickou situací v období současné hospodářské recese i nárůstem počtu koní bez plemenné příslušnosti. Dalším faktorem, který způsobuje pokles stavů koní plemene český teplokrevník je velmi liberální možnost zápisu do zahraničních plemenných knih přímo na území České republiky. V minulosti byla tato možnost spojená s výrazně vyššími finančními nároky na registraci hříbat, či zápis klisen do plemenných knih, toto se ale v současné době smazává a stává mnohem dostupnější a jednodušší, než v dobách minulých.

Vývoj počtu koní českého teplokrevníka v letech 2009 - 2020

Rok	Hřebci	Klisny	Ostatní	Celkem
2009	218	9 821	10 435	20 474
2010	211	10 067	10 884	21 162
2011	193	9 859	10 698	20 750
2012	187	9 959	10 094	20 240
2013	178	10 134	9 786	20 098
2014	178	9 885	9 685	19 748
2015	171	9 405	8 479	18 055
2016	178	9 238	7 972	17 386
2017	176	9 212	8 032	17 426
2018	182	9 092	9 665	18 918
2019	188	9 118	9 678	18 993
2020	198	9 030	7 897	17 125

V roce 2020 došlo k mírnému nárůstu počtu hřebců zapsaných do PKH, hlavně díky zápisu zahraničních hřebců u kterých byly v roce 2020 využity inseminační dávky. Nelze tedy říci, že celkový počet 198 hřebců se nachází na území České republiky, ale aby chovatelé mohli využít inseminační dávky zahraničních hřebce pro zapuštění svých klisen, musí být takový hřebec schválen Radou plemenné knihy ČT a poté

zapsán do PKH ČT. Dalším faktorem hovořícím v neprospěch těchto čísel je fakt, že klisny jsou zapouštěny hřebci v rámci PK ČT, ale po narození hříběte je toto zapisováno do zahraničních plemenných knih. Proti této skutečnosti se v demokratickém světě těžko bojuje, a tak jedinou možností je poskytovat chovatelům výborný servis, dostatečnou informovanost a související služby.

Počty plemenných zvířat zařazených do jednotlivých oddílů PK

Oddíl PK	Počet
HPK	3929
PK	4255
PPK	819
PKH	198

2.1. Plemenní hřebci

Jak je patrné z předchozího shrnutí, počty plemenných hřebců se drží v průběhu posledního desetiletí na téměř stejné úrovni. V roce 2020 to byl tedy celkový počet 198 plemenných hřebců zařazených do PKH ČT. V roce 2020 bylo v plemenitbě aktivně využíváno 91 plemenných hřebců a dle statistik získaných z ÚEK tito hřebci zapustili 1097 klisen v roce 2020, což je o 169 klisen více než v roce minulém. Velké oblibě se v roce 2020 těšil hřebec Faustinus, který zapustil největší počet klisen a to 70, dále byli hojně využíváni hřebci Aristo Z (60), Come Undone (59), Quaid (58), Stalypso (47), Tallmann TN (43), Lamaze TN (41) a Heartbreak ZH (35). Těchto osm hřebců se dostalo nad hranici 35 připuštěných klisen. Mezi 20 – 34 připuštěnými klisnami se pohybovalo celkem 11 hřebců a 10 – 19 připuštěných klisen mělo celkem 17 plemenných hřebců. Z níže uvedené tabulky je tedy patrné, že pro šlechtění a kontrolu dědičnosti je důležité mít co nejpočetnější potomstvo po jednotlivých hřebcích. Celkem 55 hřebců připustilo v připouštěcí sezoně 2020 méně než deset klisen a tito hřebci zapustili celkový počet 203 klisen, což je přibližně 19 % z celkového počtu zapuštěných klisen. Velmi potěšující je naopak informace, že osm nejintenzivněji využívaných plemenných hřebců připustilo 413 klisen což je 38 % z celkového počtu připouštěných klisen. Tento trend je velice příznivý pro další genetické hodnocení, protože četnost potomstva po jednotlivých hřebcích se tím pádem zvyšuje.

Statistika připouštění hřebců

Připuštěných klisen	Počet hřebců	Celkem připuštěno klisen	% z celkového připouštění
Více než 35	8	413	38%
20 - 34	11	264	24%
10 - 19	17	217	20%
2 - 9	41	189	17%
1	14	14	1%
Celkem	91	1097	100%

Pro rok 2020 byli nově zařazeni do PKH pouze 4 starší hřebci (Come Undone, Catero, Carambol RS a Quinnus II) a po úspěšném absolvování 70denního testu byli zařazeni všichni čtyři dokončivší tříletí hřebci (Cantos FHP, Locardo-H, Cool Wonder a Impression).

Hodnocení hřebců po 70denním testu

Z tříletých hřebců předvybraných v únoru 2020 se do testu přihlásili čtyři, všichni plemene český teplokrevník, přičemž oba prémiování Locardo-H (Lordanos x Scyris xx, chov. MVDr. Horník) i Cantos (Casino Grande x Corlensky G, chov. Z. Hrnčíř) měli za sebou jednu připouštěcí sezonu, v níž dle sdělení jejich držitelů (ZH Tlumačov, resp. Zdeněk Hrnčíř) využilo jejich služeb poměrně velké množství klisen, s přihlédnutím k tomu, že se jedná o tříleté neprověřené plemeníky. Zejména u Locarda-H se to výrazně projevilo na výživném stavu, v němž do testu nastupoval, naopak Cantos byl přijat v ideální kondici, v níž se ostatně předváděl již při obou předvýběrech. Dalšími dvěma přihlášenými hřebci byli Cool Wonder (Cool Paradise x Beethoven, chov. J. Chýle) a Impression (Warness ZH x Phill, chov. I. Cepková, maj. A. Metelková).

Závěrečné zkoušky

Závěrečné zkoušky 70denního testu proběhly 14. září 2020. Komise pracovala ve složení Ing. Hana Civišová, Ph.D. (předsedkyně), Stanislav Hošák, Luboš Kozák a Mgr. Kateřina Hanušová. Při všech předvedeních byli hřebci ihned hodnoceni a známky jednotlivých komisařů za všechna dílčí kritéria byly oznamovány veřejně pro početné přítomné diváky z řad chovatelské veřejnosti.

V typu, exteriéru i v klusu a kroku na ruce všechny konkurenty výrazně předčil Cantos, který se hodně blíží ideálu moderního mladého plemenného hřebce. Ostatní tři hřebci splňují podmínky pro zápis do PKH I s většími či menšími výhradami k nedostatkům v exteriéru či typu.

Následně se všichni čtyři hřebci předvedli při skákání ve volnosti, kde musí postupně překonat tři povinné výšky až k oxeru se zadní bariérou ve výšce 135 cm. Zde rovněž nasbíral nejvyšší známky Cantos, jak za skokovou schopnost, tak za techniku skoku i cval. Následovalo předvedení pod sedlem, kde hřebci musí absolvovat gymnastickou řadu a krátký parkur. Zde se ukázal výrazný talent Cool Wondera, který je navzdory své impozantní výšce velmi pružný, učenlivý, skokově nadaný a dobře jezditelný kůň. Za klus, cval i skokovou schopnost pod sedlem dostal vyšší hodnocení než na ruce, respektive ve volnosti a v některých kritériích předčil i vítěze testu Cantose, který však oproti Locardovi-H i Cool Wonderovi nastupoval do testu s výrazně menšími zkušenostmi pod sedlem, protože tito dva již před nástupem do 70denního testu absolvovali zkoušky výkonnosti v testačních odchovnách, Locardo-H v Tlumačově a Cool Wonder v Písku. Locardo-H převedl pod sedlem svůj standardní výkon, přičemž

jeho nejsilnější stránkou je slušná technika skoku a odpovídající schopnost. Impression měl stejně jako při předvýběru poměrně vysoké známky za skokovou schopnost i styl ve volnosti, ale pod sedlem si vinou dvou neposlušností vysloužil od komise nízké známky za vnitřní vlastnosti a neochota se projevila i na zhoršení stylu skoku, přesto test po započtení všech známek absolvoval.

Cantos

Vítězem 70denního testu 2020 se tedy stal Cantos se známkou 8,49 za exteriér a 8,74 za výkonnost. Cantos je potomkem Sosathova plemeníka Casino Grande po Casino Berlin z linie Capitol I – Cottage Son xx a jeho pradědem z otcovy strany je týmový mistr Evropy Eurocommerce Berlin. Casino Grande se letos jako osmiletý ještě před vypuknutím koronavirové krize umístil jako čtvrtý ve finále youngster tour při závodech Světového poháru v Lipsku (145 cm) a již v loňském roce úspěšně startoval v túře mladých koní v Cáchách, po boku svého letos teprve dvanáctiletého otce, který se díky svým výkonům kvalifikoval do omezených startovních polí těchto nejrenomovanějších evropských závodů. Casino Berlin má na kontě starty v několika pětihvězdočných Velkých cenách a oba hřebce prezentuje v parkurech syn jejich chovatele Hendrik Sosath.

Matka Cantose, klisna Corlena, je dcerou hřebce Corlensky G, jednoho z nejznámějších synů Corneta Obolenskyho. Corlensky G dal již celou řadu koní do mezinárodních soutěží stupně T a mimo jiné je také otcem píseckého plemeníka Go-On T.S. Bába Cantose, KWPN klisna Marquis (Lancaster x Animo), dala u Hrnčířů patnáct hříbat, z toho dvě dosáhly výkonnost ST ve skákání a jeden v drezuře. Nejznámější byla klisna Coca (Carbido), která dosáhla se Zdeňkem Hrnčířem výkonnosti ST** a po Caesarovi dala plemeníka Cocain (skok T*). Díky spojení výše uvedených rodičů se Zdeňkovi Hrnčířovi podařilo odchovat nadějného plemeníka, který by měl být pro chovatele zajímavý nejen krásným vzhledem a výkonností, ale i velmi zajímavou kombinací skokově prověřených linií.

Cool Wonder

Jako druhý se v závěrečné zkoušce 70denního testu umístil hřelec Cool Wonder se známkou 7,66 za exteriér a 8,53 za výkonnost. Tento bělouš velkého rámce je potomkem hřebce Cool Paradise, kterého v parkurech velmi úspěšně prezentuje chovatel a majitel Cool Wondera, Jan Chýle. Dokázal s Cool Paradise vyhrát dvě Velké ceny Českého skokového poháru a také velmi prestižní martinický Memoriál Jana Papouška v roce 2019, o měsíc později pak obsadili šestou příčku na seniorském MČR

jednotlivců. Cool Paradise je potomkem velmi prověřeného holštýnského hřebce Colman (Carthago x Lord), který dal mnoho význačných sportovních koní včetně vítěze Velké ceny Cách L.B. Convalla, ale také téměř padesát plemenných hřebců, z nichž se velmi nadějně jeví například Contagio, Colmander a Catch. V ČR působí Colmanův syn Con Cosmos, svého času druhý rezervní vítěz holštýnského körungu, v majetku Jana Vaňhy. Matkou Cool Paradise byla Papaya, kterou si mnozí z nás ještě dobře pamatují v nejvyšších parkurech s panem Jiřím Pecháčkem, westfálská klisna po Phantom x Watzmann.

U Cool Wondera se také setkáváme s velmi zajímavou rodinou. Matka Bathory po Beethoven sice sama nesportovala, protože se narodila do nešťastného období po úmrtí svého chovatele Jana Vaňhy a dostala se do rukou Jana Chýleho až ve věku, když už nemělo cenu ji obsedat, přesto vykazovala velké nadání při skoku ve volnosti. Jejího otce Beethowena (Contender x Lavall II) asi není českým chovatelům třeba představovat, po úspěšném absolvování série KMK dosáhl na výkonnost T** s Alešem Opatrným a souběžně působil v chovu. Jeho nejvýznačnějším sportujícím potomkem je aktuálně klisna Britania, která s Terezou Svobodovou dosáhla mezinárodní výkonnosti 145 cm, a T parkury skákali také další Beethovenovi potomci Šípek a Babou. V chovu po něm působí plemeník Bernstein (ST**). Téměř stejně známá jako Beethoven byla o málo dříve sportující bába Cool Wondera, klisna Kikina po Saphir le Fol x Lombard. Tato drobná a obratná klisna dosáhla s Magdou Lasabovou výkonnosti ST**, navíc pochází z prověřené holštýnské rodiny, její bába Zara III po Aloube Z je sestrou Furgund, matky plemeníků Calando I až VI. Lze tedy očekávat, že Cool Wonder, velmi citlivě prochovaný na vzájemně dobře navazující osvědčené holštýnské linie, by měl své imponující vlastnosti, tedy velkou skokovou schopnost, jednoduchost, obratnost a učenlivost, spojené s velkým rámcem a odpovídající mohutností, předávat i svému potomstvu.

Locardo-H

Jako třetí se v 70denním testu umístil Locardo-H se známkou 7,87 za exteriér a 7,71 za výkonnost. Tento ryzák je potomkem dobře prověřeného holštýnského hřebce Lordanos, který celý svůj život působil na oldenburské stanici Gerda Sosatha v Lemwerderu. Svého času s G. Sosathem vyhrával série skokových soutěží na styl pro mladé koně, později dosáhl výkonnosti T a na tuto úroveň dokázal dostat také obě Sosathovy děti Hendrika i Janne. Lordanos byl potomkem v ČR dobře známého Landose (Lord), z W-Ashley po Ahorn Z, a typově se jednalo o temperamentního, moderního hřebce s vynikajícím charakterem. Dal téměř 60 plemenných hřebců, z nichž se jako

producent výkonných koní doposud nejlépe jeví vynikající Tebbelův Light On OLD, v ČR po něm působil Lord Weingard. Lordanos se proslavil zejména produkcí velkého množství výborných sportovních koní, především do parkuru. Vedle Light Ona, který má na kontě početné starty v PN a umístění i ve Velké ceně Cách, je v první řadě třeba zmínit druhého ze spolkového šampionátu 6letých a pozdějšího vítěze hamburského derby Lex Lugara (C.-O. Nagel), dále pak například Lorda Lohengrina (P. Stühlmeyer), HH Let's Fly (R. Pessoa) či Lady Lordanu (H. Sosath). Celkem 46 Lordanosových potomků dosáhlo výkonnosti 160 cm v parkuru.

Matkou hřebce Locardo-H je Kajra-H po plnokrevníku Scyris xx, který patří k nejméně frekventovanějším plnokrevníkům v českém teplokrevném chovu poslední doby. Kajra-H je dcerou ST** – skokanky Kamy po Gottward, která úspěšně závodila zejména s Emilem a Jakubem Ludvíkovými. Kampa dala kromě Kajry-H také její pravou sestru Kanastu-H, která sama dosáhla výkonnosti S* a v chovu dala již vítězku několika kvalifikací KMK a loňskou finalistku čtyřletých Ketty-H (Aristo Z). Kampa je také matkou Koráda-H (Corrado II), který s Jiřím Hruškou dosáhl výkonnosti S**. Locardova prabába Kasia je dcerou Löwenmuta a kromě Kamy dala Korsicu (Silvio II), která v mezinárodní všestrannosti dosáhla s Petrem Lacinou výkonnosti CIC3* a startovala na této úrovni i v Poháru národů, se svým současným jezdcem Brazilcem Ruyem Lemem Fonseca de Filho vybojovala již i pátou příčku na CCI4*. Výkonnosti v CCI4* už dosáhl i Korsičin syn Kamikatze (Campbel), rovněž s Petrem Lacinou. Nadání k všestrannosti je v rodině zřejmě zakotvené, již Kasiina matka Kanasta (Furioso II-K) dala úspěšného militaristu Kalifa (Lopez). Lze předpokládat, že i Locardo-H bude mít vzhledem ke svému původu a velkému podílu plnokrevné krve talent jak pro skoky, tak pro všestrannost, a jeho skokový projev ve volnosti byl také hlavním důvodem udělení prémie na předvýběru.

Impression

Jako čtvrtý se v 70denním testu umístil Impression s hodnocením 7,58 za exteriér a 7,47 za výkonnost. Je potomkem píseckého plemeníka Warnesse ZH, který byl v letošním roce s Kamilem Papouškem v sedle úspěšným účastníkem mediálně ostře sledovaného pražského Poháru národů, v loňském roce se s Jakubem Štěrbou umístil pátý ve Velké ceně při CSI3*-W v Olomouci a aktuálně patří mezi kandidáty českého olympijského týmu pro Tokio 2021. Warnessovo skokové nadání není náhodné, bába Narzisse dala vynikajícího skokana Romanova (B. Twomey, B. Allen), a hlavně otec Warrant, děd Larino i praděd Fedor dosáhli v parkurech výkonnosti 160 cm.

Matka Impressiona, klisna Elody, dosáhla výkonnosti L** v parkurech a je dcerou Philla, slovenského teplokrevníka po Aquilas z Pauly po Popcorn, který sám dosáhl výkonnost

ST**, ale dal již potomstvo na úrovni T* a jeho nejznámějším potomkem je aktuálně osmiletá Juliett, před dvěma lety šampionka KMK, která s Lindou Portychovou velmi úspěšně skáče ST**. Bábou Impressiona je Myška po Obvod x Marin Suchý, jejímž nejlepším potomkem byla právě Elody.

První ročník sportovního testu

V roce 2020 schválený nový šlechtitelský program zahrnuje novinku v podobě sportovního testu, který po svém absolvování umožňuje zápis do PKH hřebcům ve věku 4–6 let, pokud splní exteriérové požadavky. Do testu se hřebci kvalifikují na základě výsledků ze stylových soutěží svých věkových kategorií (KMK). V letošním pilotním roce se do testu přihlásili pouze dva účastníci ze ZH Tlumačov, hřebci ČT Lodit (po Lord Weingard z Judita po Catango Z) a Can Rufa (po Castelano z Anica po Przedswit Rufa), oba finalisté KMK čtyřletých hřebců a valachů. Čtyřletí ve skokové verzi testu mají předepsané předvedení na tvrdém povrchu, skok ve volnosti do 140 cm a předvedení pod sedlem na předepsaném parkuru, se opakovaným překonáním některých zvýšených překážek podle požadavků komise. Následuje zkouška jezditelnosti pod testačním jezdcem. Oba hřebci úspěšně absolvovali výkonnostní část sportovního testu, byli dobře připravení a předvedení Zdeňkem Žílou, ale do chovu je hodnotitelská komise po změření a posouzení na tvrdém podkladu nezařadila.

Cantos FHP

2.2. Plemenné klisny

Jednou z metod selekce šlechtitelského programu českého teplokrevníka je právě zápis klisen do PK. Posouzením sledovaných znaků u klisen dochází k vyloučení nedostatků ve stavbě těla, mechanice pohybu, dědičně podmíněných genetických vad a chorob, které neodpovídají požadavkům plemene. Hodnocení klisen při zápisu výrazně přispívá ke zlepšení kvality a zdraví chovaných koní. Hodnocení se provádí na určených svodech, chovatelských výstavách, při zkouškách výkonnosti, případně na základě individuální žádosti u chovatele. V roce 2020, stejně jako v roce minulém, bylo možné absolvovat svod na kvalifikačních kolech KMK, čehož chovatelé ve velké míře také využili. Propojení sportovní a chovatelské akce se zdá být elegantním a praktickým řešením. Při zápisu se provádí popis stavby těla a lineární popis, posuzuje se mechanika pohybu (krok, klus na ruce a tvrdém podkladu).

V roce 2020 bylo do plemenné knihy zapsáno celkem 316 klisen, z toho celkem 153 jich po absolvování zkoušek výkonnosti splnilo podmínku zápisu do hlavního oddílu PK.

3. Zkoušky výkonnosti a selekční systém

Selekce se provádí na základě informací a výsledků hodnocení.

Hřebečci a hřebci jsou selektováni:

- při registraci hříbat
- při přehlídkách hříbat pod matkou
- při výběru do testační odchovny
- při bonitacích v testačních odchovnách

-
- při základních zkouškách výkonnosti
 - při 70-ti denním testu
 - při hodnocení KMK a vlastní sportovní výkonnosti
 - při předvýběrech a výběrech hřebců do plemenitby
 - na základě informací o potomstvu
 - na základě zdravotního stavu hřebce a jeho potomstva

Klisny jsou selektovány:

- při registraci hříbat
- při přehlídkách hříbat pod matkou
- při zápisu do PK
- při výkonnostních zkouškách
- při přehlídkách tříletých klisen
- při hodnocení KMK a vlastní sportovní výkonnosti
- při přeřazování do vyšších oddílů PK
- na základě informací o potomstvu

3.1. Registrace hříbat

Označení potomstva hřebců a klisen zapsaných do PK ČT se při registraci provádí pod matkou před odstavem, a to aplikací elektronického identifikátoru na levou stranu šíje a výžehem do levého stehna, odpovídající Řádu výžehů ČT.

V roce 2020 bylo do PK ČT registrováno 223 klisniček a 205 hřebečků.

3.2. Přehlídky hříbat

Na celostátní přehlídce hříbat bylo v roce 2020 předvedeno 7 hřebečků a 8 klisniček. Celková účast byla bohužel poznamenána covidovou situací, kdy v několika oblastech nebylo možné uspořádat oblastní přehlídky.

3.3. Testační odchovny

V roce 2020 fungovaly pro plemennou knihu českého teplokrevníka pouze tři odchovny – TO Nový dvůr v rámci Zemského hřebčince Písek, TO Buňov v rámci Zemského hřebčince Tlumačov a TO Měník v rámci ŠCHK Kubišta s.r.o. Ve všech třech odchovnách proběhla jarní i podzimní třídění a ve všech třech odchovnách absolvoval 3letý ročník ZZV hřebců dle zkušebního řádu pro PK ČT.

Testaci a hodnocení organizuje oprávněná organizace provozující testační odchovnu. Vybrání mohou být jen hřebečci ČT s oboustranně prokazatelným původem do 4.

generace předků splňující růstový standard, bez zásadních exteriérových vad. Hřebečci se naskladňují do 31. října ve stáří 5-9 měsíců. Do testační odchovny musí být vybráno minimálně 10 hřebečků plemene ČT jednoho ročníku, aby mohl býti test zahájen.

Počet testovaných potomků po jednotlivých plemenících ČT v roce 2020

TO Nový Dvůr u Písku	počet	TO Buňov – Tlumačov	počet	TO Suchá u Litomyšle	počet	TO Měník	p
Guidam Sohn	9	Cola	15	Cola	4	Sir Bento	
Cassini's Son-T	5	Stalypso	6	Cento Lano Arcus	3	Manillon Rouge	
Heartbreak ZH	4	Monaco	5	Aristo Z	1	Armando B	
All Star	3	Cassilius	3	Bernay	1	Radegast	
Capibara	3	Compliment	2	Caruso	1	Damon XX	
Warness ZH	3	Grand Step Koláček	2	Cassini's Son - T	1	Aristo Z	
Cannon Reuvekamp's Z	2	Hickstead White	2	Compliment	1	Caesar	
Cool Paradise	2	Chico's Boy	2	Cool Paradise	1	Candilord	
Lamaze TN	2	Lord Weingard	2	Go-On T.S.	1	Cassini's Son-T	
Go-On T.S.	2	Quidamo	2	Heartbreak ZH	1	Desperados	
Caro ZH	1	Volonter T	2	Hickstead White	1	Empire	
Heartvit ZH	1	Aristo Z	1	Chico's Boy	1	Chico's Boy	
I'm Jaguar	1	Cantesini	1	Lord Weingard	1	Lord Weingard	
Iniesta	1	Casual	1	Origi D'O	1	Lord Weingard	
Noowanda Semilly	1	Clin d'Or ČT	1	Portos M	1	Origi D'O	
Przedswit Jung	1	Cody	1				
Stalypso	1	Fetyš	1				
		Guidam Sohn	1				
		Lordanos	1				
		Przedswit Rufa	1				
		Quaid	1				
		Sahib Kubišta	1				
		Tiznit	1				
	42		55		20		

ZZV v testačních odchovnách

ZZV Písek

V Písku nastoupilo k ZZV celkem 11 hřebců z toho 10 v rámci plemenné knihy ČT. Hodnocení se ujali Ing. Hana Civišová, Ph.D., pan Zdeněk Hrnčíř a pan Václav Horký. Co do otců předvedených hřebců, tři z předvedených byli potomky Cassini's Sohna -T – ti získali v průměru i nejvyšší hodnocení a tři byli potomky All Stara. Po jednom synovi měli v tomto ročníku písečtí plemenící Warness ZH, Caro ZH a Go-On. Jediný hřebec Cool Wonder (v soukromém majetku), byl po hřebci Cool Paradise a byl i jediným předvybraným do 70denního testu. I on obdržel velmi vysoké hodnocení při ZZV, 8,05 bodu.

ZZV Tlumačov

Ve středu 3. 6. se konaly Základní zkoušky výkonnosti hřebců ročníku 2017 v Tlumačově. Hřebci byli hodnoceni dle platného šlechtitelského řádu Svazu chovatelů ČT. Komise byla složena z hodnotitelů Stanislav Hošák, Ing. Petr Rydval a Jan Míček.

Základní zkoušky výkonnosti se jako vždy skládaly z 3 částí. V první části zkoušky hodnotila komise exteriér hřebce a jeho další vlastnosti při předvedení na ruce na pevném podkladě. Hřebci se zároveň předvedli v kroku a klusu. Ve druhé části se hodnotil skok ve volnosti. V poslední části zkoušky se hodnotila jezditelnost, kavaletová řada a skoková řada pod sedlem. Zkoušek se zúčastnilo celkem 13 hřebců, z toho 10 hřebců bylo v majetku ZH Tlumačov a 3 hřebci soukromých majitelů. Nejlépe hodnoceným se z ročníku 2017 stal Garsius II, potomek hřebce Cassilius z matky po Silvio II, druhý nejlepší skončil hřelec Colt (Cola x Edminton) a na pomyslné třetí příčce se ještě před nástupem do 70denního testu umístil vybraný Locardo – H (Lordanos x Scyris).

TO Suchá u Litomyšle

Na suché končilo s testací hřebců 9, z toho 2 neabsolvovali zkoušku celou. Nejlépe skončil syn Lorda Weingarda z matky po Rafinad, ale hodnocení bylo velmi vyrovnané a v porovnání s ostatními testačními odchovny velice nízké.

TO Měnik pro šlechtitelský chov Kubišta

Na Měniku ukončilo své působení v testační odchovně celkem 10 hřebců, pouze jeden ZZV neabsolvoval. Komise ve složení pan Chýle, Ing. Kvapilová a paní Slavíková hodnotila velmi vysokými známkami zejména potomky hřebce Radegast a Manillon Rouge.

3.4. Zkoušky výkonnosti tříletých klisen

V roce 2020 absolvovalo ZZV tříletých 162 klisen na celkem 14 místech. 122 klisen příslušelo k českému teplokrevníku a 40 k ostatním teplokrevným plemenným knihám. Vedle českého teplokrevníka byla druhou nejvíce zastoupenou PK slovenského teplokrevníka-CS. Zkoušky vykonalo 17 jejích zástupkyň. Na jarních svodech komisaři zapsali celkem 266 klisen. U českého teplokrevníka bylo testováno po zaokrouhlení 46% narozených klisen. Zkoušky v zápřeži proběhly v Blovicích a Slavíči u Hranic (29.9.) Celkem je absolvovalo 7 klisen (6x Slavíč, 1x Blovice). 5 klisen získalo za tyto zkoušky zápis do akceleračního programu. V Blovicích, po zkouškách chladnokrevných klisen, absolvovala ZV v zápřeži klisna 91/759 Dufi (Clin d'Or, 25-260 Fialka po Mykonos-21) chovatelky a majitelky Vladimíry Davidkové z Blovic. Klisna získala vysoké hodnocení 8,76 bodu s kočím Václavem Dufkem. Ve Slavíči se nejlépe dařilo klisně 90/531 Chocollada (Compliment, 54/550 Ladunka po Dietward-84) chovatele a majitele Viktora Chytílka, která dokončila s 8,53 body.

Zbýlých 12 termínů patřilo sedlovým zkouškám výkonnosti. Východočeská oblast tradičně uspořádala zkoušky v Rychnovku dne 19.8. Sjelo se 7 klisen, s nejvyšším hodnocením 8,61 bodu dokončila 90/570 Claudie (Cola, 44/768 Karina po Corsár) chovatele a majitele společnosti Kolba. O den později hodnotila komise klisny v Písku. Zde se sešlo 16 klisen a s nejvyšším hodovým ziskem 8,62 bodu zvítězila 91/522 Hermína (Heartbreak ZH, 16/936 Casilia po Casino Berlin) chovatele a majitele Zdeňka Hrnčíře. Termíny v září otevřely zkoušky klisen v Cejsicích (1.9.), nedaleko Vimperka. Zde byla nejlepší mezi 13 adeptkami 79/592 Dacota (Cassini's Son-T, Doctmyrouge Un J.P.P. po Vigaró. S Filipem Žlábkem dosáhla výsledku 8,31 bodu. Ve Zlínském kraji zkoušky uspořádal ZH Tlumačov dne 9.9. Mezi patnácti klisnami zaujala výsledkem 8,18 bodu 90/539 Lara Star (Cola, 53/253 Lasy Star po Quick Star). Majitelem a chovatelem klisny je Jan Vahala. Chovatelsky aktivní je na jižní Moravě také stáj manželů Novákových, Jezdecký spolek Našiměřice. Zde 16. září překonalo nástrahy zkoušek 11 klisen. S nejvyšším bodovým ziskem 8,54 body dokončila 80/16 Optima-V (Caruso, 56/276 Orchidei II po Landos) chovu a majetku Jiřího Vejmělka. Stejný den totožný počet klisen absolvoval i zkoušky klisen ve Svinčicích. Nejlepší hodnocení 8,87 bodu získala 91/474 Connie (Contendro I, 4/824 Ratina po Ramiro-47). Narodila se u chovatele Radka Křídla a patří Markétě Doležalové.

Následující den patřil zkouškám v Sedličkách. Z devíti předvedených klisen byla nejlepší s 8,29 body 90/506 Mon Amie (Monaco, Alice po Aquilino) z chovu Adama Kotyzy.

V Moravskoslezském kraji hostil zkoušky klisen 22.9. Frenštát pod Radhoštěm. Mezi osmnácti adeptkami byla nejlépe připravena oldenburská klisna Cheprey-L (Lordanos, 67/946 Christin-L po Christon) chovu Jakuba Ludvíka. Získala 8,45 bodu.

V termínu 29.9. proběhly dvoje zkoušky. V Mariánských Lázních zvítězila s 8,49 body 91/671 Adelinde N (Monaco, 17/673 Sunny Queen po Silvio II) odchovaná rodinou Šimáčkových z Nebanic. Termínu vypsání do Karlovarského kraje využilo 6 majitelů klisen. Východočeši připravili 12 klisen na ZV do Měníka. S nejvyšším bodovým ziskem 8,74 bodu dokončila klisna 90/468 Witch Craft (Caruso, 45/70 Wancari po Carismo) chovu a majetku Jany Brandsteinové. Posledního termínu 30.9. využili ještě pořadatelé zkoušek na Ptýrově, kde se sešlo 24 klisen. Zvítězila s 8,51 body 91/576 Euridika (Empire, 31/508 Chiara po Christian) jejímž chovatelem a majitelem je Jan Chýle. Ve stejný den stáj Mustang Lučina uspořádala zkoušky v Moravskoslezském kraji. Klisen se sjelo 10 a s nejlepším výsledkem 8,54 body dokončila domácí hannoverská klisna Quite Blue (Quaid, Chicca-Blue po Chacco-Blue) odchovaná Stájí Mustang.

Hodnocení klisen při ZV dle otců (5 potomků a více)

Hřebec	Počet klisen	Exteriér	Výkonnost	HPK-PRO
All Star	6	7,80	7,77	2
Cola	16	7,54	7,77	3
Cassinis-Son-T	7	7,72	7,77	2
Clin d'Or	7	7,79	7,60	2
Heartbreak	5	7,79	8,01	2
Lord Weigard	11	7,79	7,78	1
Monaco	5	8,08	8,28	5
Quaid	7	8,50	8,19	5
Quick Lauro Z	5	7,45	7,60	0
Warness	6	7,80	7,66	1

Hodnocení nejlepších klisen při ZV

Klisna	Otec klisny	Exteriér	Výkonnost
Connie 91/474	Contendro I	7,67	8,87
Dufi 91/759	Clin d'Or	8,1	8,76
Witch Craft 90/468	Caruso	7,86	8,74

Samičí potomstvo jednotlivých plemeníků

Hřebec	Počet dcer	testováno
Cola	31	16
Lord Weingard	20	11
Warness	15	6
Quick Lauro Z	12	5
Cassini's Son-T	10	7
Clin d'Or	10	7
Monaco	10	5
Heartbreak	8	5

3.5. Celostátní přehlídka klisen

První zářijový víkend roku 2020 se do píseckého hřebčince sjeli mladí koně a proběhl již tradiční chovatelský svátek v podobě Finále kritéria mladých koní v kombinaci s celostátními chovatelskými přehlídkami. V sobotu v ranních hodinách absolvovaly tříleté klisny posouzení na desce na nádvoří hřebčince, kde mohla komise ve složení Ing. Hana Civišová, MVDr. František Horník a Aleš Fiala detailně a v klidu posoudit exteriér předváděných klisen. Slovní hodnocení probíhalo vždy hned po předvedení klisny. Dále byly klisny předvedeny před diváky na hlavním kolbišti a všichni zúčastnění obdrželi čestné uznání a floty za předvedení svých chovatelských produktů na celostátním finále. Hříbátka se předváděla v neděli přímo na hlavním kolbišti v pauzách mezi parkury jednotlivých kategorií.

Vítězkou finále přehlídky tříletých klisen ČT se stala **Mona Lisa** (o: Monaco, m: Fürstin Wilma po Fürst Wilhelm), jejímž chovatelem je Radek Křídlo a majitelkou Markéta Doležalová. Komise hodnotila klisnu jako velmi souladnou, ve výrazně moderním typu s ušlechtilou hlavou, výbornou horní linií, velmi dobře nasazeným krkem, výrazným kohoutkem, s dobrými bedry a silnou zádí. Zaujme ideálním rámcem, hloubkovými i šířkovými rozměry a silnou kostrou. Krok byl velmi uvolněný a prostorný, v klusu ukázala pravidelný, prostorný pohyb s dobrým odrazem vzadu.

Druhou nejlépe hodnocenou klisnou byla **Calife** (o: Cocain, m: Sweet Girl G po Cyrano) chovatele Zdeňka Hrnčíře a v majetku Jitky Jonášové. Tato sympatická ryzka je středního rámce, velmi suché konstituce, dobrého temperamentu, dobrých šířkových rozměrů s dostatečně dlouhým krkem. Má velmi dobrý fundament. V pohybu předvedla velmi prostorný a uvolněný krok i prostorný aktivní klus.

Třetí místo obsadila další dcera plemenného hřebce Monaco, klisna **Mionetta** (o: Monaco, m: Saphira AC po Acordino-T) z chovu a majetku Martiny Kotrbové. Tato vítězka západočeské oblastní přehlídky byla hodnocena následovně jako typická klisna, velmi ušlechtilá, souladná s dobrou horní linií, dlouhým krkem a lehce kratší zádí. Má velmi dobře tvarovaná kopyta a předvedla se ve velmi dobré kondici. Mechanika pohybu byla výrazná, krok byl velmi uvolněný a klus vznosný, dostatečně prostorný.

Čtvrtá byla vyhlášena klisna **Goldie** (o: 2049 Go-On T.S., m: 14/786 Limetka po 1054 Limited) chovatelky Magdaleny Vackové a majitele Františka Farky, páté místo pak obsadila **San de Sheynne** (o: Heartbreak ZH, m: Santa Clara "B" po 2666 Porter) chovatelky a majitelky Dominiky Balkové.

Mona Lisa

3.6. 70-denní test hřebců

Plemenná příslušnost hřebců byla v 70 denním testu v roce 2020 velmi kompaktní a to 4 hřebci plemene český teplokrevník. Vedoucí výcviku hodnotil tento ročník jako velmi vyrovnaný. Hřebci absolvovali výcvik bez problémů a všichni úspěšně zakončili test zkouškou výkonnosti. Rada plemenné knihy ČT ustanovila, že v příštích letech budou hřebci, pro zvýšení objektivity při závěrečné zkoušce, předváděni jedním testačním jezdcem. Hodnocení hřebců při 70-ti denním testu a při udělování výběru do plemnitby je prozatím pro kontrolu dědičnosti problematické z důvodu malého rozsahu dat.

3.7. Kritéria mladých koní

Kritérium mladých koní (KMK) bylo od prvopočátku zavedeno jako testování užitkových vlastností mladých koní (= kontrola vlastní výkonnosti) a bylo určeno pro hřebce a klisny ČT a ostatních plemenných knih vyjmenovaných v řádu PK. KMK mají více než dvacetiletou tradici a tudíž poměrný dostatek dat pro kontrolu dědičnosti. V průběhu sportovní sezony se testují užitkové vlastnosti vybraných mladých plemenných koní ve vyšším stupni kontroly užitkovosti, s využitím výsledků pro kontrolu dědičnosti.

Vydařené finále KMK skoky

Skvěle připravený areál Zemského hřebčince v Písku přivítal o prvním zářijovém víkendu finále skokového KMK. A stejně jako v loňském roce připojili pořadatelé také celostátní přehlídku 3letých klisen a hříbat ČT.

Areál ZH po renovaci kolbiště a tribuny skýtá ty nejlepší podmínky pro jezdce, koně, diváky i funkcionáře a je jen škoda, že nemá ve vlastnictví i dostatek pozemků nad areálem, což brání instalaci trvalého zázemí pro ustájení a parkování kamionů, jinak by s hrдостí mohl pořádat i lákavé mezinárodní závody. V letošní sezoně se ujal pořádání velké většiny jihočeských závodů včetně všech kategorií skokového OM a všechny závody měly velmi vysokou úroveň. Proběhly zde i dvě kvalifikace skokového KMK (jedna za zrušené Hořovice) a také jedna ze dvou kvalifikací v drezuře. Po loňské úspěšné premiéře nebyla ani pracovní komise KMK ani prezidium ASCHK na pochybách, kam v letošním komplikovaném roce umístit skokové finále prestižní soutěže mladých koní – soutěže KMK přece spojují chov se sportem stejně, jako je tomu v píseckém hřebčinci.

Téměř plná startovní pole

Kromě kategorie 6letých klisen bylo do všech kategorií finále KMK kvalifikováno více než 20 koní a postupovalo se podle bodů. Naneštěstí někteří kvalifikovaní neoznámili včas svou neúčast a už se za ně nestihli dohlásit početní náhradníci, takže ve většině startovních listin chyběl jeden či dva koně z původně předpokládané dvacítky. Přesto byla úroveň dvojic velmi vysoká a kromě 6letých hřebců, kam přijel jako jednoznačný favorit Presley-S, byly papírové předpoklady hodně otevřené, pořadí v žebříčku totiž výrazně ovlivňuje počet startů každého koně. Na rozdíl od loňského roku však letos koně vítězní v sobotu s jedinou výjimkou udrželi formu i do nedělního kola a stali se šampiony své kategorie. Komisaři se letos dostavili všichni 4 – pánové Hruška, Drahot, Kozák a Chýle – a oba dva dny neúnavně rozdávali stylové známky.

4letá šampionka Ceremonie Fitmin

Mezi čtyřletými klasinami již v sobotu výrazně dominovala CS odchovankyně ing. Zdeňka Müllera Ceremonie Fitmin po Winningmood x Sandreo, kterou předváděl Marek Hentšel, v neděli byl její náskok ještě větší a zaslouženě zvítězila s náskokem celkem 1,75 bodu před dvěma importovanými holandskými klisnami v majetku Petry Charvátové z Mohelnice nad Jizerou – Copycat EBH Z (Citizen Kane x Heartbreaker) a Laomi W (Connect x Pythagoras). Zatímco Copycat předváděl jihočeský Ladislav Arient a oba dva dny předvedli čistý parkur, vedoucí klisnu letošního žebříčku Laomi W jezdila sama majitelka a byla hodně zklamaná, že ji v neděli k jedné z překážek podle vlastních slov „příliš dotahala“, a ta se již neubránila shoení. Přesto na styl porazily v obou kolech bezchybnou Xawarnu (Warness x Przedswit XVI-64) Martiny Filípkové, která za nimi pod Václavem Horkým skončila čtvrtá. Pátou příčku vybojovala další klisna ČT Cara Mia 2 (Caruso x Catango Z) s chovatelem/majitelem a jezdce v jedné osobě – Zdeňkem Jarkou.

4letý šampion 2686 Ares RVP

Tři výše uvedené funkce v jedné osobě slučoval i jezdec holštýnského valacha Aragona 22 (Acorado I x Concept), ing. Jiří Mayer, vítěz sobotního kola kategorie 4letých hřebců a valachů. V této plně obsazené kategorii však bylo po dvou kolech celkem 8 bezchybných a nedělní stylové známky velmi výrazně zamíchaly pořadím, které udržel vlastně jen nakonec druhý Batman LB (Charlekijn x Cancara), vestfálský valach z chovu ing. Krulicha pod Josefem Lánským. V neděli ho výrazně nejlepším výkonem obou dnů předčil plemeník 2686 Ares RVP, ČT po Aristo Z x Faraday, který pod Pavlem Holešovským potvrdil svá vítězství ve dvou kvalifikacích a zaslouženě se stal šampionem 4letých. Třetí příčku obsadil Zdeněk Žíla s líbivým hřebcem ČT Loditem 1 (Lord Weingard x Catango Z) v majetku ZH Tlumačov, čtvrtou příčku obsadil písecký plemeník Gangster holkovský (ČT, po Go-On T.S. x Carismo) s Jakubem Štěrbou a pátou pak po výborném nedělním výkonu ČT valach Wartik (Warness x Jaspis) z chovu ing. Mentlíkové, v majetku MVDr. Macháčkové, předváděný Irenou Kostovou.

Ares RVP

5letá šampionka Cardina 37

Do kategorie pětiletých klisen nastoupilo 17 dvojic. Bohužel hned v prvním kole utrpěl nepříjemný pád, provázený zlomeninou, Jiří Tměj, takže ho u všech dalších koní musel zaskočit kolega Zdeněk Hruška. V obou kolech jednoznačně zvítězila CS klisna Cardina 37 (Cardino x Corrado II) z chovu a majetku P. Sukdoláka, kterou stylově předváděl Miloslav Příhoda. Stabilními výkony udržela druhou příčku mělnická Snow Lady (ČT po Lantino x Rock'n Roll) pod Kateřinou Mestenhauserovou a na třetí příčku se vylepšeným nedělním výkonem vyhoupla ČT klisna Lady Agnes (Quick Lauro x Londontimes) T. Procházkové, kterou sedlal Filip Žlábek. Čtvrtou příčku obsadila další CS klisna ing. Müllera, Zaragoza 1 (Jaguar Mail x Canturo) pod M. Hentšelem a pátou pak ČT klisna Evrista (Aristo Z x Cardento) pod Jiřím Hruškou, z chovu a majetku M. Hruškové.

5letý šampion Carnelian

Kategorie 5letých hřebců a valachů byla po celou sezonu velmi silná a ve špičce se chystalo utkat o vítězství pět hřebců – loňský šampion a vítěz poslední kvalifikace Cornessini s letos výraznými Carnelianem, Christianem Libertym, Casualem a Cannonem Reuvekamps Z. Po prvním dnu se poměrně těsného vedení ujal holštýnský Carnelian (Comme il faut x Cassini I) před oldenburským Christianem Libertym (Christian x Cannavaro), kterým na paty šlapal Cornessini a za ním Cannon Reuvekamps Z. Casuala letos poprvé sedlal M. Příhoda a měl v prvním kole chybu a překročení času, což ho přes čtvrtý nejlepší výkon druhého kola posunulo až na konečnou 8. příčku. Druhé kolo bylo velmi napínavé, protože písecký Cannon chyboval a Cornessini byl po kolizi ve dvojskoku vyloučen pro pád jezdce. Jen 4 dvojice nakonec udržely nulu v obou kolech a rozhodovalo mezi nimi stylové hodnocení. S odstupem 0,325 bodu z obou kol zvítězil hřebec Carnelian předváděný Kateřinou Veselovskou pro Bohemia Energy před Christianem Libertym, kterého skvěle prezentoval jeho spolumajitel Václav Horký, druhým majitelem je Jaroslav Teplý. Na třetí příčku se pak vyhoupl bílý hřebec ČT Tamarack (Cannavaro x Andiamo Z), kterého pro chovatele a majitele MVDr. Mecha jezdil Marek Klus. Jako čtvrtý se umístil CS valach Albert DK (Arezzo VDL x Karandasj), chovatelky Ivy Černé a majitelky Dany Kováče, se Zdeňkem Hruškou v sedle. Pátá příčka patřila díky vysokým nedělním bodům Cessariovi (CS, Cassini II x Clintord), odchovanému Rudolfem Jánským a v majetku jezdkyňe Michaely Refkové, který se tak těsně dostal před píseckého Cornetova syna Cannona Reuvekamps Z.

6letá šampionka Gia Acorada

Šestiletých klisen bylo jen 10, ale menší počet nahradily vysokou kvalitou prokazovanou již během sezony. Na moravských kvalifikacích startovaly vždy spojené

s hřebci, a v Čechách dvakrát vyhrály Crazy i Gipsy Love, jednou pak Gia Acorada. Poslední zmíněná je holštýnka narozená v ČR u jihočeského chovatele ing. Mayera, po Acorado I x Cassini I, a ujala se stejně jako v loňském roce po 1. kole vedení před Crazy (ČT po Cannavaro x Con Cosmos) a Jimmy Jane (KWPN po Jimtown x Burggraaf). Loňská situace s kolizí ve dvojskoku letos nepotkala Giu Acoradu, ale Crazy, která se tak odsunula na konečnou 6. příčku. Gia Acorada tentokrát dokázala předvést suverénní nulu a po stylovém hodnocení s náskokem zvítězila před jedinou další klisnou se dvěma nulami, loňskou vítězkou Jimmy Jane, která je chovu i majetku JS Schneider, navíc je dcerou dříve úspěšné skokanky Elise S a předvádí ji Jan Štětina. Třetí příčku obsadila po chybě ve 2. kole Lia Jay (CS po Pandrhola x Celer) z chovu M. Sojkové a v majetku JUDr. Rothové, s jezdcem Zdeňkem Paličkou. Další dvě místa obsadily klisny ČT, vždy s jednou chybou z obou kol, známky za styl je seřadily v pořadí Lady-L (Cannavaro x Beethoven) se Z. Žílou v sedle a Alberta 1 (Guidam Sohn x Landos) se Z. Hruškou.

6letý šampion Presley-S

Jako velký favorit přijel do Písku 6letý holandský hřebec Presley-S (Elvis ter Putte x Nonstop) v majetku JS Schneider, pro kterou ho předvádí Jan Štětina. Vyhrál všechny tři kvalifikace, v nichž startoval, a má na kontě i úspěšné starty v náročných mezinárodních soutěžích pro mladé koně. Z 16 hřebců dokázali 4 předvést dvě nuly ve finálových kolech, pátý písecký plemeník Guiro (ČT po Guidam Sohn x Kojack) měl s T. Navrátilem tr. bod za čas, ale také neshodil. Presley-S nakonec musel svést docela tuhý boj o vítězství s dalším líbivým ryzákem My Divine (holšt. po Mylord Carthago x Chambertin), kterého pro Bohemia Energy jezdí Kateřina Veselovská. Výpočty po druhém kole byly hodně napínavé, ale My Divine se dvakrát lehce dotkl, takže navzdory vysokým známkám za provedení skoku musel zůstat druhý pro nižší známky za obratnost. Třetí příčku obsadil po výborném předvedení Kateřinou Mestenhauserovou CS valach Armani (Quinteros Cassini z Bariéry po Arras) z chovu a majetku L. Kozáka ml. a čtvrtý skončil ČT valach Arispot (Aristo Z x Converter) z chovu a majetku JK Opava pod Jiřím Hruškou.

Nejúspěšnější pětiletí a šestiletí hřebci zatím nejsou uchovněni, a nyní získali nárok na předvedení k licenciaci, zatím to vypadá, že by se Carnelian, My Divine i Presley-S měli ukázat na nejbližších výběrech hřebců ČT.

Jménem pracovní komise KMK i účastníků bych ještě jednou chtěla poděkovat celému týmu ZH Písek a také prezidiu a tajemníkovi ASCHK za další úspěšně proběhlé finále KMK skoky a celého ročníku, který díky jejich nasazení téměř nepoznamenala ani komplikovaná situace letošního roku.

Mladí drezurní koně se sešli na finále KMK v Hradištku

Další krásný zářijový víkend hostil areál manželů Půlpánových v Hradištku. Finále kritéria mladých koní v drezuře a Přehlídka tříletých koní se zaměřením na mechaniku pohybu. Většina mladých koní dorazila již v pátek 18. 9. 2020, kdy měli možnost opracování v kolbišti. Účast byla, stejně jako u skokových KMK, oproti ostatním rokům nadprůměrná a poprvé v historii došlo k rozdělení početné čtyřleté kategorie na klisny a hřebce a valachy.

Úspěch pro plemennou knihu ČT

Ve dvoukolové soutěži pro čtyřleté klisny zvítězila klisna českého teplokrevníka Paris, odchovaná Ladislavem Umlaufem, v jejímž sedle byla Eva Jančaříková. Tato ryzka s velmi energickým a prostorným pohybem je po hřebci Sandro Classic z matky Paris po Prestige VDL. Svě svehence velmi dobře prezentovala Petra Miki Civišová, když s klisnou Amore Millefiori, po hřebci Millenium z matky po Quaterback brala druhé místo a třetí se umístila dcera hřebce Franziskus jménem Faible.

Mezi čtyřletými hřebci nenašel přemožitele vítěz poslední kvalifikace, oldenburský hřebec Butterfly v sedle s Terezou Hábovou. Tento líbivý hnědák je po hřebci Bernay z matky Sissy po Sandro Hit, chovatelem je Ilona Heyrovská. Na druhém místě se umístil další potomek hřebce Sandro Classic z chovu Ladislava Umlaufa, valach jménem Quantastic, kterého předvedl Jan Zamec. Třetí místo bral vítěz první kvalifikace Vihar s Vladimírem Bláhou, tento valach je po hřebci Millenium z matky Fudelga po Wynton.

Pětiletí koně s překvapením

Ve spojené kategorii pětiletých koní se neprosadil ani jeden z vítězů kvalifikací. Zvítězil hannoverský hřebec Fürst William po Fürst Wilhelm z matka Wyana po Weltmeyer, spolu s Magdou Škardovou. Na druhé místo se posunul po prvním kole vedoucí valach Vivaldi z chovu Evy Šimáčkové, jehož sedlala dcera Karolína. Na třetí místo ze vyhoupl Totilasův syn, Tempelhüter, kterého rozhodčím předvedla Xenia Belaia.

Neporazitelná Serena

Kategorii šestiletých drezurních koní opanovala oldenburská klisna Serena, kterou k vítězství dovedla Tereza Hábová. Tato výjimečná klisna zvítězila ve finále KMK v roce 2018, 2019 a nejinak tomu bylo i letos. Tato tmavá hnědka po hřebci Destano je z chovu Ilony Heyrovské a její matka Sissy po Sandro Hit dala také vítěze čtyřleté kategorie hřebce Butterfly. Z chovu paní Heyrovské jsou taktěž koně umístění na druhém a třetím místě, které prezentovala Sabina Brettová. Druhá skončila Fistr Love po Fürstenball a třetí Christina po Christ.

Novinka pro tříleté koně

Velice pozitivně hodnotili všichni zúčastnění i diváci přehlídku tříletých koní se zaměřením na mechaniku pohybu. V tomto 1. ročníku zvítězila klisna Mona Lisa z chovu Radka Křídla, která již prokázala své kvality a zvítězila v celostátní přehlídce tříletých klisen ČT. Exteriérově a pohybově nadprůměrnou klisnu prezentovala v obdélníku Darina Hochmannová a tato dcera hřebce Monaco z matky po Fürst Wilhelm obdržela za klus a cval známku 9,0. Dalšího syna hřebce Bernay jménem Sherlock dovedla na druhé místo Martina Limpouchová a na třetím místě se umístila další dcera hřebce Monaco, klisna Feliša spolu s Klárou Dohodilovou.

Toto finále mělo jednoho společného jmenovatele, a to hřebčín Sprehe, většina vysoko umístěných koní byla po hřebcích z tohoto hřebčína a jména jako Millenium, Fürst Wilhelm, Monaco, Bernay a Destano jsme mohli několikrát slyšet v původech předváděných koní. Pozitivním faktem je, že většina zúčastněných má v kolonce chovatel uvedeno české jméno, a to je pro český chov ta nejlepší zpráva.

Paris

4. Akcelerační program

Akcelerační program je charakterizován ve šlechtitelském programu českého teplokrevníka. Zde je uvedeno, že cílem programu je urychlit selekční práci v chovu sportovních koní. Je snahou vytvořit tzv. plemenné jádro s prokázanou sportovní výkonností a kvalitním rodokmenem. SCHČT tím usiluje o vytvoření takových podmínek pro své členy, aby mohly být prověřené klisny zapouštěny prověřenými hřebci.

Zhodnocení AP ČT je jednoznačně kladné. Záměr vytvoření plemenného jádra se zdařil. V SCHČT proběhla rozsáhlá diskuse na téma počtu koní zařazených do AP ve smyslu přílišné šířky plemenného jádra a potřeby zpřísnit podmínky pro zařazení koní do AP. Při změnách v Řádu PK a v ŠP došlo k úpravám pravidel a dnes je možno říci že AP je dobrým nástrojem šlechtění ČT.

5. Vyhodnocení odhadu plemenné hodnoty 2020

Skoková výkonnost koní se neustále zvyšuje. Aby bylo možné udržet konkurenceschopnost českého chovu sportovních koní se zahraničními svazy produkujícími sportovní koně, je potřeba vybírat pro plemenitbu pouze geneticky nejlepší jedince. Nejlepší lineární nevychýlená předpověď (Best Linear Unbiased Prediction = BLUP) je nejpoužívanějším modelem pro předpověď plemenných hodnot. Při předpovědi plemenných hodnot pomocí metody BLUP – Animal model není přihlíženo k vlastní užitkovosti, užitkovosti potomstva či užitkových vlastností předků odděleně, ale informace o všech zdrojích informací jsou zpracovávány současně, což vede ke zpřesnění předpovědi plemenných hodnot všech jedinců.

V databázi skokových výsledků od roku 1996 do 2020 je pro výpočet plemenných hodnot zahrnuto téměř 26 tis. koní. Každý kůň může mít zaznamenanou jednu nebo více soutěží během několika let. V sestaveném rodokmenu jednotlivých koní se dohromady nachází 97 tis. koní (čtyři generace předků). Ve skokové databázi je zaznamenáno velké množství plemen koní, konkrétně 157. Vliv plemene je ve výpočtech plemenných hodnot ošetřen v rodokmenu koní. Na grafu 1 jsou znázorněna nejpočetnější plemena zastoupená ve skokové databázi, jimiž jsou český teplokrevník (50,6 %), slovenský teplokrevník (7,4 %), holštýnský kůň (4,3 %), KWPN (4 %), oldenburský kůň (2,5 %), hannoverský kůň (2,3 %), belgický teplokrevník (1,5 %) a ostatní plemena.

Od roku 2020 je pro všechny sportovní plemenné knihy v ČR použito nové vyhodnocení plemenných hodnot - skokových indexů. Výkonnost je rozdělena do dvou obtížností -

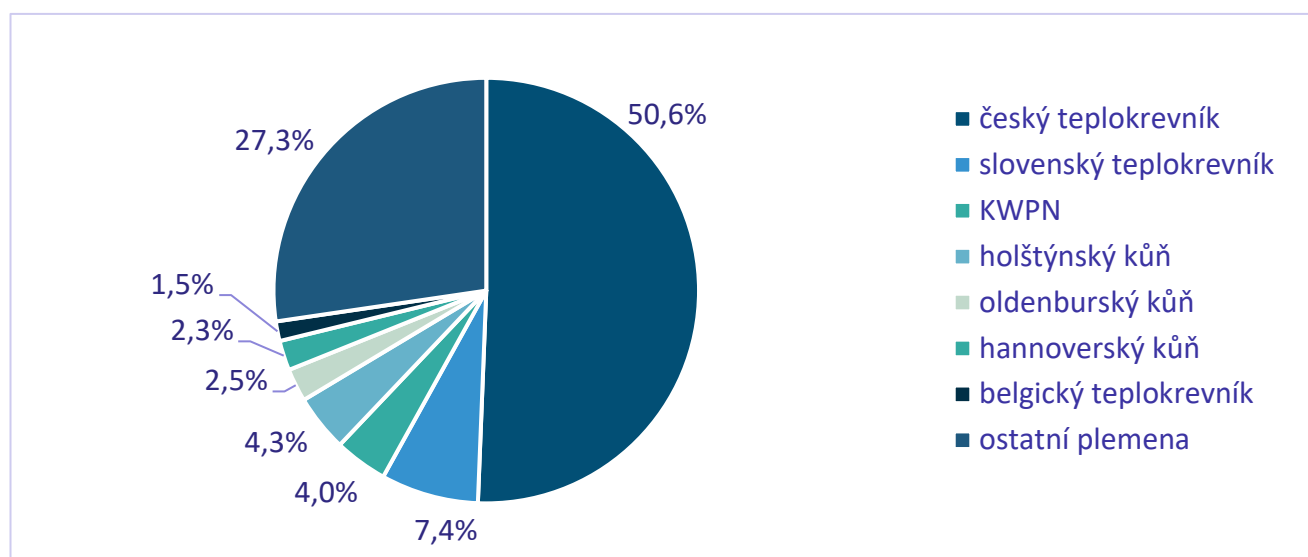
základní a vyšší. Základní obtížnost zahrnuje soutěže 90-120 cm, vyšší obtížnost zahrnuje soutěže 125-150 cm. Byla použita aktuálnější modelová rovnice pro výpočet skokových indexů, na základě které byly vypočteny nové genetické parametry. Bylo zjištěno, že na základní obtížnosti je koeficient dědivosti (h^2) roven 0,07, ale u vyšších obtížností je h^2 roven 0,11. Vliv jednotlivých efektů na získaný počet trestných bodů koně v soutěži je různý. Genetické schopnosti koní, které se dědí po rodičích, se na dosaženém výsledku v soutěži podílejí ze 7 % (základní úroveň) až z 11 % (vyšší úroveň). Trvalé prostředí koně, které v sobě zahrnuje zejména trénink, výživu a péči o koně, se podílí z 8 % (vyšší úroveň). Celkový vliv koně na jeho výkonnost je součtem jeho genetických schopností a toho jak je připraven. Celkový vliv je od 13 do 19 %. Člověk se projevuje nejen jako jezdec, ale i rovněž přípravou koně. To znamená, že jezdec v součtu s trvalým prostředím koně ovlivňuje výkon koně až z 18 % (vyšší úroveň). Soutěž je rovněž velmi významný náhodný efekt a zahrnuje mnoho důležitých faktorů jako např. počet koní v soutěži, konkrétní obtížnostní stupeň a technická náročnost parkuru, místo konání soutěže, koně si jsou navzájem vrstevníky, počasí během soutěže a v neposlední řadě i povrch kolbiště (tráva, písek) a upravenost povrchu během soutěže. Celkově se na výsledku může podílet až z 12 %, jak u nízkých, tak i vysokých soutěží. V součtu se náhodné efekty na výsledku koně podílejí od 30 do 41 %, a proto projev na parkuru nelze brát jako hlavní kritérium pro výběr plemeníků do plemenitby. Konkrétně u skokových vlastností je pro chov potřeba skutečně využívat hodnocení pomocí skokových indexů, díky kterým je možné zjistit, zda daný plemeník bude mít genetický potenciál pro nejvyšší parkurové soutěže a zda tento genetický potenciál bude schopný předávat i svému potomstvu.

V novém žebříčku plemeníků (Tabulka 1) jsou uvedeni nejlepší plemeníci za rok 2020 se spolehlivostí skokového indexu alespoň 30 %. Plemeníci musí mít zároveň alespoň pět hodnocených potomků s vlastní skokovou výkonností. Nově je žebříček plemeníků rozšířen o plemeníky narozené od roku 1985, což přináší vyhodnocení poměrně starých, ale stále velmi využívaných světových plemeníků jako je např. Cassini I, Carthago Z, Baloubet du Rouet, Diamant de Semilly a další. Žebříček je řazen podle skokového indexu 1 (základní úroveň). Celkem je takto vyhodnoceno 749 plemeníků. Na 1. místě v žebříčku se umístil hřebec plemene zangersheide, ale sportující v ČR. Je jím Aristo Z, který sportoval až do stupně T**, má 208 hodnocených potomků a rodokmenově je dobře provázán na českou populaci sportovních koní. Tento hřebec je nejen vynikající sportovec, ale předává své vynikající skokové schopnosti i potomkům. Velmi dobrý genetický potenciál má i hřebec působící v hřebčinci Písek. Heartbreak ZH je v žebříčku na 4. místě. Nemá tolik hodnocených potomků (35), ale i přesto má velmi

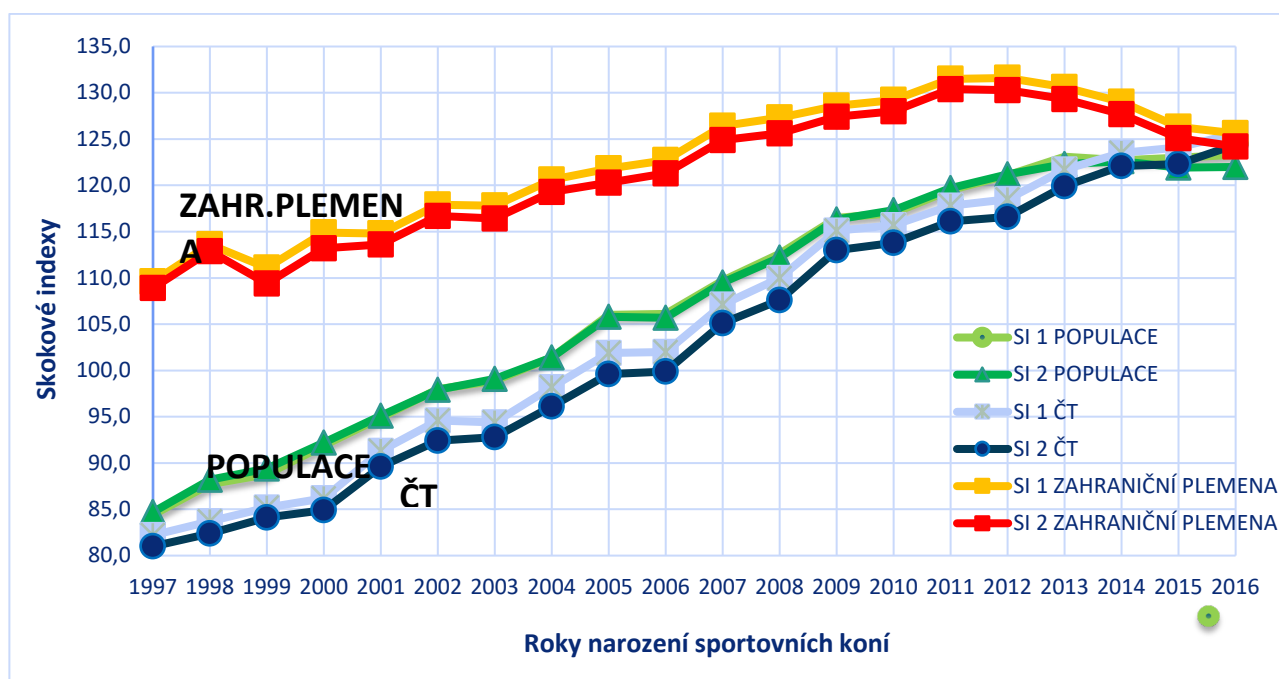
vysokou spolehlivost SI 1 (90 %), což ukazuje na dobrou provázanost rodokmenu přes vzdálenější příbuzné. Pouze dva hřebci, kteří jsou plemenem český teplokrevník a slovenský teplokrevník, zauímají do 30. místa žebříčku. Jsou to Catango HT a Pandrhola.

Genetický trend je křivka znázorňující zlepšení nebo zhoršení skokových vlastností koní v čase. V databázi jsou nejnovější údaje o výkonnostech z roku 2020. Roky narození sportovních koní končí rokem 2016, protože do genetického trendu jsou zahrnuti koně od věku 4 let (povolený věk pro start v soutěžích). U křivek celé populace (všechna plemena dohromady) i českého teplokrevníka (ČT) je vidět pozitivní stoupající tendence s velmi podobným průběhem. Podobný průběh křivek celé populace a ČT způsobuje skutečnost, že ČT zauímá z celé populace cca 51 %. Křivky genetického trendu nejvyužívanějších zahraničních plemen v ČR (KWPN, BWP, OLDG, HOLŠT, HANN= celkem 15 % z celé populace sportujících koní) byly před 20 lety téměř o 1,5 směrodatné odchylky výše než česká populace. V roce 2016 se téměř všechny křivky sbíhají v rozmezí 120-125 bodů skokového indexu. To je způsobeno zejména značným dovozem koní zahraničního původu do populace české. Lze tak usuzovat, že z genetického hlediska je rozdíl mezi ČT a jiným zahraničním plemenem dnes již minimální.

Graf 1: Zastoupení plemen koní ve skokových soutěžích

Graf 2: Genetický trend skokových koní

Tabulka 1: Žebříček nejlepších plemenů za rok 2020 (řazeno dle SI 1)

Pořadí	Jméno koně	Rok narození	Plemeno	Skokový index 1 (základní)	Spolehlivost SI 1 (základní dny)	Skokový index 2 (vyšší)	Spolehlivost SI 2 (vyšší)
1	Aristo Z	2001	Zangersheide	166,8	97%	164,6	97%
2	Manillon Rouge	2000	francouzský jezdecký kůň	166,4	93%	163,5	91%
3	Quick Lauro Z	1994	Zangersheide	163,6	94%	163,8	93%
4	Heartbreak ZH	2005	belgický teplokrevník (BWP)	162,7	90%	162,7	89%
5	Catoki	1998	holštýnský kůň	159,9	84%	155,2	84%
6	Heartbreaker	1989	holandský teplokrevník (KWPN)	158,8	87%	160,2	87%
7	Cachas	2004	holštýnský kůň	158,7	76%	158,6	75%
8	Arezzo VDL	2005	holandský teplokrevník (KWPN)	158,1	61%	155,4	61%
9	Crux	2007	holštýnský kůň	157,5	88%	154,1	87%
10	Zirocco Blue VDL	2004	francouzský jezdecký kůň	157,5	81%	154,5	81%
11	Elvis ter Putte	2004	belgický teplokrevník (BWP)	156,7	75%	156,2	75%
12	Mylord Carthago	2000	francouzský jezdecký kůň	156,6	71%	156,1	71%
13	I'm Special de Muze	2008	belgický teplokrevník (BWP)	155,5	70%	154,2	68%
14	Carthago Z	1987	holštýnský kůň	155,4	93%	152,8	93%
15	Pandrhol	2010	slovenský teplokrevník (CS)	155,2	83%	151,3	83%
16	Harley VDL	2001	holandský teplokrevník (KWPN)	154,9	73%	152,6	73%
17	Mr.Blue	1988	holandský teplokrevník (KWPN)	154,6	80%	149,6	80%
18	Conux	2008	holštýnský kůň	154,6	70%	152,0	68%
19	Cannavaro	2010	holštýnský kůň	154,2	82%	154,3	80%
20	Christon	2008	holštýnský kůň	154,1	78%	152,1	77%
21	Cascavello	1990	holštýnský kůň	154,1	89%	152,7	87%

22	Stakkato	1993	hannoverský kůň	153,3	89%	152,0	89%	61
23	Lancelot	2002	holštýnský kůň	153,2	87%	147,0	86%	33
24	Chacco-Blue	1998	meklenburský kůň	153,0	89%	152,1	90%	59
25	Montreal	1994	holandský teplokrevník (KWPN)	152,4	79%	149,1	77%	20
26	Cesano II	1997	holštýnský kůň	151,7	88%	153,3	87%	39
27	Catango HT	2005	český teplokrevník	151,7	87%	148,5	87%	16
28	Eldorado vd Zeshoek	2004	belgický teplokrevník (BWP)	151,5	84%	152,0	84%	24
29	Norman	2005	holštýnský kůň	151,2	85%	148,7	86%	12
30	Contact Me	2002	holštýnský kůň	151,2	74%	148,9	74%	12

Pozn. V žebříčku uvedeno jen prvních 30 plemenů, celý žebříček plemenů je dostupný na internetových stránkách jednotlivých svazů sportovních koní.

6. Zahraniční spolupráce

Dne 20. října 2015 byl Svaz chovatelů českého teplokrevníka oficiálně přijat za právoplatného člena World Breeding Federation for Sport Horses (WBFSH). Stalo se tak během zasedání generálního shromáždění této instituce ve Vídni. WBFSH pořádá významné akce jako například mistrovství světa mladých koní ve skocích, drezuře a všestrannosti. Publikuje také žebříčky nejúspěšnějších sportovních koní (nově žebříčky nejúspěšnějších chovatelů), plemenných knih a plemenů. Od roku 2016 se stala generálním partnerem WBFSH společnost Rolex, pod jejíž hlavičkou jsou vypisovány všechny žebříčky WBFSH. K 16. 10. 2020 sdružuje WBFSH 79 členů a 3 asociace.

7. Zhodnocení šlechtitelského programu

Šlechtění koní na sportovní výkonnost začíná v ČR nabývat na intenzitě až v posledních letech 20. stol. To se týká nejen ČT, ale i ostatních sportovních plemen.

Chovatelské produkty náležící plemenné knize českého teplokrevníka začínají pomalu sbírat úspěchy na mezinárodní sportovní scéně, ať již jako koně pro juniorský skokový sport na úrovni ME, či na nejvyšší úrovni v rámci seniorských kategorií. V posledních letech jsme zaznamenali první vlaštovky na chovatelském MS mladých koní v Lanaken a čeští teplokrevníci tam podávali velmi pěkné výkony.

V posledních letech je již na stabilní úrovni snaha chovatelů ČT zvýšit sportovní výkonnost importem chovného materiálu zahraničních sportovních plemen z význačných evropských chovů. Současný princip šlechtění českého teplokrevníka byl

zahájen v letech 1992 – 1993. Realizaci chovného cíle slouží čistokrevná plemenitba a korekce (křížení) plemeny povolenými řádem plemenné knihy. Řád plemenné knihy umožňuje používat pro korekci vlastností a stupňování výkonnosti anglického plnokrevníka a poměrně široké spektrum zahraničních plemen šlechtěných na sportovní výkonnost.

Původová skladba stáda klisen je velmi různorodá. Příčinou její variability je skutečnost, že navzdory postupnému rozvoji technické inseminace působilo v uplynulém období v plemenitbě v průměru cca 200 plemeníků.

Důsledkem vysokého počtu plemeníků s výběrem k plemenitbě a způsobu plemenitby jsou nízké počty narozených hříbat po jednotlivých hřebcích a v souvislosti s tím nízké počty prověřených potomků.

Z důvodu velkého počtu plemeníků používaných v plemenitbě a nízké intenzity selekce je plemeno český teplokrevník dosud typově, původově i výkonnostně málo vyrovnané. Z tohoto důvodu je nezbytným chovatelským opatřením postupná genetická konsolidace základního stáda, které mohou přispět analýza původů chovných klisen z pohledu zastoupení plemen a nejvýznamnějších individualit ve šlechtění.

Tři kroky (fáze) ve šlechtitelském procesu:

- Prvním krokem je docílení typové a exteriérové vyrovnanosti při odpovídajících užitkových vlastnostech, což předpokládá, že klisna je dcerou již prověřeného plemníka, tj. hřebce s ověřenou dědičností prosazujícího se typem a tělesnou stavbou s odpovídajícími užitkovými vlastnostmi.

- Druhým krokem je použít na kompaktní klisnu hřebce – zlepšovatele, tj. s vlastní maximální výkonností nebo s původy, v nichž jedince s absolutní sportovní výkonností nacházíme na pozici otců, dědů, méně i matek.

- Třetím krokem je výběr rodičovského páru za účelem fixace obou předchozích kroků a jejich přenášení výkonnosti i ve výkonnosti potomstva. Nejlepší bývají rodiče prověřeni ve vlastní sportovní výkonnosti a také ve výkonnosti potomstva. Pokud chceme rozdělit posuzování vlastní výkonnosti rodičů a výkonnosti potomků, pak větší význam má prověření ve výkonnosti potomků, neboť rodič je schopen předávat vlastní výkonnost dál.

8. Zveřejňování výsledků chovatelské práce a propagace plemene

Jako hlavní informační kanál pro chovatele koní plemen český teplokrevník fungují webové stránky ASCHK ČR (www.aschk.cz). Dále jsou informace zveřejňovány v médiích věnovaných koním obecně – servery Equichannel, Jezdci, ČJF, časopisy Koně, Jezdectví apod. Zde je hlavním cílem informovat i další případné zájemce o chov plemene.

SCHČT dále hojně využívá komunikaci se členy svazu pomocí sociálních sítí a e-mailové komunikace. O aktivitách svazu a aktuálních informacích se mohou chovatelé dozvědět také z pravidelného Bulletinu ČT, který je v současné době distribuován elektronickou formou.

9. Závěr

Metody plemenitby vedou ke zlepšování chovné populace a naplňují požadavky chovného cíle.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že dlouhodobým úsilím SCHČT je trvalé zvyšování genetické úrovně českého teplokrevníka. Cílem šlechtění je dosáhnout v populaci ČT genetického zisku. Genetický trend populace ČT je vzrůstající v průběhu sledovaných let (doba, ve které je pro ČT počítán OPH). To je dokladem správné šlechtitelské práce v chovu ČT. Praktickým důkazem rostoucí úrovně výkonnosti ČT jsou úspěchy ve skokových soutěžích v zahraničí. Český teplokrevník začíná být v zahraničí konkurenceschopným, a to ať už se jedná o dobré sportovní výsledky koní ČT, kteří byli exportováni z ČR, nebo o úspěchy českých sportovců na koních ČT.

© Ing. Hana Civišová, Ph.D. – předsedkyně RPK ČT – rpkct@seznam.cz

